

Siste verkebyll etter annen verdenskrig ryddes snart av veien

Tyskland og Tsjekia rydder uenighet av veien og undertegner en forsoningserklæring etter nyttår.

HALVOR TJØNN

Berlin

Ett av de aller siste strids-spørsmål i kjølvannet av den annen verdenskrig er i ferd med å bli bragt ut av verden: Etter nyttår reiser etter alt å dømme forbundskansler Helmut Kohl til Praha. Der vil han sammen med sin tsjekkiske kollega undertegne en erklæring som bilegger det såkalte sudettske spørsmål.

Hemmelig

Ordlyden i erklæringen som tyske og tsjekkiske toppledere i disse dager legger siste hånd på, er foreløpig så godt som ukjent. På et møte mellom koalisjonspartiene i Bonn nylig la riktignok utenriksminister Klaus Kinkel frem et utkast. For å sikre at det ikke lekket

ut til offentligheten, passet han selv på å samle inn de utdelte papirene.

Hemmelighetskremeriet omkring den nært forestående tysk-tsjekkiske erklæringen viser hvor mye politisk sprengstoff som ligger i denne saken. Ikke minst er den forestående forsoningen et hett tema i Bayern. Man regner med at det befinner seg omkring halvannen million mennesker av sudettsk opphav i Bayern, og delstaten har tatt på seg rollen som talsmann for denne gruppen.

Både Bayern og sudettskerne selv har krevd at en tysk-tsjekkisk erklæring for det første må beklage den etniske rensingen som fant sted i de vestlige delene av det daværende Tsjekkoslovakia i sluttfasen av den annen verdenskrig. Dernest må de sudettskere som ønsker det få rett til å slå seg ned i de gamle tysk-talende områdene.

Til Praha i januar

Under OSSE-møtet som ble avsluttet i Lisboa i går hadde forbundskansler Helmut Kohl et lengre møte

med sin tsjekkiske kollega, statsminister Vaclav Klaus. De to ble enige om at Kohl like over nyttår skal besøke Praha for å undertegne forsoningserklæringen. Ifølge utenriksminister Kinkel er ordlyden allerede klar, selv om et par tysk-tsjekkiske møter gjenstår før alle detaljer er på plass. Kohl lover på sin side at han før jul vil ha et eget møte med sudettskerne der han skal drøfte saken.

Beklager

Skal man tolke de antydninger som er kommet fra tyske politikere om ordlyden i forsoningserklæringen, vil den beklage de overgrep som både tyskere og tsjekkere ble utsatt for under krigen. Kan hende vil den også inneholde formuleringer om at fordrevne sudettskere bør få besøke de stedene der de vokste opp, en rett de i dag kan utøve som turister. Tsjekkerne vil imidlertid med nebb og klør motsette seg formuleringer som kan gi sudettskerne noen form for eiendomsrett til de husene og gårdene de engang eide.